

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 martie 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Dubăsari Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Grișca Constantin Andrei, născut la 17 iunie 1933, originar și domiciliat în s.Hîrtop, r-nul Florești.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 15.04.2014 - 20.08.2014,
2. Instanța de apel: 02.10.2014 - 28.10.2015,
3. Instanța de recurs: 02.02.2016 - 09.03.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Florești din 20 august 2014, Grișca Constantin a fost achitat de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(3) lit.a) Cod penal, pe motiv că există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei.

2. Prima instanță a reținut că, cauza penală este pornită și expediată în judecată, pe faptul că Grișca Constantin, la 14 noiembrie 2013, în jurul orei 17.00, aflîndu-se în gospodăria sa din s.Hîrtop, r-nul Florești, în urma unui conflict apărut între el și nepotul său Crahovetchi Viorel, cu care locuiește împreună, manifestînd lipsă de respect față de acesta, cu scopul de a-i cauza suferințe fizice și psihice, intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu partea ascuțită a unui ac de cusut de dimensiuni mari în diferite părți ale corpului, inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală - cap, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legal nr.01/D din 15.01.2014, vătămări corporale sub formă de plagă împunsă penetrantă a hemotoracelui drept cu pneumohemotorax pe dreapta cu emfizem subcutaneu a țesuturilor moi cervicale pe dreapta (confirmat radiologic) din care cauză a fost supus punctației pleurale pe dreapta, care se califică ca vătămări grave, periculoase pentru viață.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care C.Grișca să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.201¹ alin.(3) lit.a) Cod penal la 5 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, invocînd că sentința este neîntemeiată, bazată pe o apreciere eronată a probelor care a dus la achitarea inculpatului, acordînd prioritate doar declarațiilor inculpatului, care a relatat că s-a aflat în legitimă apărare, concluziile instanței fiind greșite, deoarece atît în cadrul urmăririi penale, cît și în instanța de judecată vinovăția acestuia de comiterea infracțiunii incriminate a fost dovedită incontestabil; nerecunoașterea vinei de către inculpat nu poate fi pusă la baza sentinței de achitare, fiind un mijloc de apărare a inculpatului; în instanța de judecată s-a constatat că părțile anterior nu au mai avut conflicte, care ar pune în gardă

inculpatul; partea vătămată a fost crescut, educat de către inculpat, înlocuindu-i tatăl, prin urmare versiunea inculpatului că l-a înfipt cu acul după ce acesta i-a aplicat lovitura cu bățul, se poate deduce că atacul nu a fost real și totodată, nu putea pune în pericol persoana inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2015, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, în urma cercetării suplimentare a probelor, s-a stabilit că prima instanță corect a concluzionat că nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare probele invocate de procuror, care tocmai că confirmă nevinovăția lui C.Grișca în fapta incriminată conform art.201¹ alin.(3) lit.a) Cod penal.

Instanța de apel a indicat că, prima instanță la adoptarea sentinței de achitare just a stabilit starea de fapt și de drept, constatînd corect situația în care inculpatul a acționat în stare de legitimă apărare, fapt despre care a menționat și partea vătămată V.Crahovețchi dînd declarații similare atît în prima instanță, cît și în cea de apel, fiind preîntîmpinat de darea declarațiilor false, a relatat că fiind în stare de ebrietate i-a aplicat lovituri inculpatului cu o bîță, astfel provocîndu-l de a se apăra și a acționa astfel.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că prima instanță corect a stabilit existența unui atac real direct și material în privința inculpatului, de unde a și apărut necesitatea apărării acestuia de acțiunile de atac ale părții vătămate. Mai mult că, luîndu-se în considerație vîrsta înaintată a făptuitorului, este evidentă situația în care acțiunile sale au fost unica posibilitate reală de apărare și evitare a maltratării sale de către V.Crahovețchi.

De asemenea, instanța de apel a susținut concluzia primei instanțe, care a pus la baza sentinței de achitare raportul de constatare medico-legală nr.469 din 25.11.2013, efectuat în privința inculpatului, prin care s-a depistat la acesta echimoză toracică stînga lateral, care putea fi cauzată în rezultatul loviturii cu un obiect dur - contondent, prin urmare este evidentă situația în care a existat atacul direct, real și material, punîndu-i în pericol viața și sănătatea inculpatului și determinîndu-l de a se apăra, aplicîndu-i atacatorului V.Crahovețchi lovituri cu acul.

Astfel că, instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele procurorului, deoarece constituie numai păreri subiective, acuzarea adusă inculpatului fiind bazată pe bănuieli, care nu și-au găsit confirmare în instanțe, iar din declarațiile martorilor și conținutul probelor descrise, care au fost verificate și cercetate de instanță, rezultă cert că inculpatul a acționat în condiții de legitimă apărare, care înlătură caracterul penal al acțiunilor comise.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) lit.6), 12) Cod penal, a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță, pe motiv că instanțele de fond eronat au apreciat probele cauzei și fără a intra în esența lor, au emis hotărîri de achitare, bazîndu-se doar pe declarațiile inculpatului, care a comunicat că s-a aflat în legitimă apărare, deoarece aplicarea loviturilor cu bățul nu putea pune în pericol persoana inculpatului; nu pot fi luate în considerație concluziile expertului, care a declarat că în raportul de expertiză a fost indicat regiunea cervicală pe dreapta și semitoracele drept, de fapt nefiind corect, deoarece sînt părți diferite ale corpului și modul în care au fost lezate sînt diferite, fiindcă vin în contradicție cu materialele cauzei; instanța de apel a respins apelul procurorului fără a intra în esența cauzei.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă ca temei de casare a deciziei instanței

de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori faptei săvârșite și s-a dat o încadrare juridică greșită.

Raportînd normele nominalizate la situația în cauză, Colegiul penal conchide că aceste temeuri nu și-au găsit confirmare, iar reieșind din textul recursului, recurentul de fapt critică procedura de apreciere a probelor, care ține de starea de fapt a cauzei și care a fost deja statuată de către instanțele de fond, de competența căreia este stabilirea acesteia.

Colegiul penal reține că instanțele de fond, în baza probelor administrate în cauză și verificate în ședința de judecată, prin prisma art.100 Cod de procedură penală, le-au dat o apreciere justă din punct de vedere al coroborării, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și, astfel ajungînd la concluzia corectă de achitare a lui C.Grișca în baza art.201¹ alin.(3) lit.a) Cod penal.

Temeiurile invocate de recurent referitor la vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate, nu pot fi reținute, deoarece atît prima instanță, cît și instanța de apel au motivat achitarea inculpatului prin faptul că, probele prezentate de acuzare cert dovedesc nevinovăția acestuia în săvîrșirea infracțiunii imputate. Astfel, instanța de apel, reieșind din declarațiile inculpatului, a părții vătămate V.Crahovețchi, care a relatat că este nepotul inculpatului și că la momentul conflictului era în stare de ebrietate alcoolică și a inițiat conflictual, aplicîndu-i lovituri inculpatului cu o bîtă, acesta fiind nevoit să se apere; a expertului I.Ciobanu, care a declarat că efectuînd repetat raportul de expertiză medico-legală la partea vătămată s-a depistat doar o singură plagă localizată în regiunea cervicală dreapta cum a fost indicat și în raportul anterior, iar partea introductivă a raportului a fost întocmită greșit de către asistenta medicală, și actele cauzei - rapoarte de autosesizare din 20.12.2013, de constatare medico-legală nr.121/D din 15.11.2013, fișa bolnavului V.Crahovețchi, leziunile fixate de către medicii la internarea părții vătămate, procesele-verbale de audiere a părții vătămate, de ridicare de la C.Grișca a unui ac de cusut, raportul de examinare medico-legală nr.01/D în privința lui V.Crahovețchi.

Colegiul penal constată că, instanțele de fond reținînd probele material menționate *supra*, corect au stabilit în acțiunile părții vătămate existența unui atac real, direct și material îndreptat în privința inculpatului de unde a și apărut necesitatea acestuia de a se apăra de acțiunile de atac ale părții vătămate.

Instanța de recurs atestă că, potrivit art.36 Cod penal, nu constituie infracțiune fapta prevăzută de legea penală, săvîrșită în stare de legitimă apărare. Este în stare de legitimă apărare persoana care săvîrșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public.

Totodată, legitima apărare trebuie să îndeplinească mai multe condiții: să se realizeze printr-o faptă prevăzută de legea penală, să fie precedată de atac, să fie îndreptată împotriva agresorului, să fie necesară pentru înlăturarea atacului, să fie proporțională cu atacul.

Prin, proporționalitatea apărării cu gravitatea atacului se are în vedere respectarea unei echivalențe între actul de apărare și cel de atac, astfel că la un atac îndreptat împotriva integrității corporale se poate riposta cu o faptă de apărare ce privește integritatea corporală a agresorului, luînd în considerare nu numai valorile împotriva cărora s-a îndreptat atacul și actele de apărare, ci și toate împrejurările în care s-a produs agresiunea (intensitatea, mijloacele aplicate, timpul, locul, forța și posibilitățile atacantului și apărătorului - vîrstă, sex, starea sănătății).

Reieșind din circumstanțele stabilite în cauză, ținînd cont de vîrsta înaintată a inculpatului - 80 de ani, de statura medie a acestuia, de starea sănătății, Colegiul conchide că,

acțiunile întreprinse de C.Grișca erau unica posibilitate reală de a se apăra de atacul părții vătămate V.Crahovețchi, care este de o vîrstă tînă, fizic mai dezvoltat și, fiind în stare de ebrietate, era agresiv, l-a atacat pe inculpat cu o bîtă cu care i-a aplicat lovituri, și chiar fiind înfipt cu acul pentru a se liniști, acesta a continuat să-i aplice lovituri cu bîta. Astfel, inculpatul a perceput acțiunile părții vătămate ca un pericol real, direct, imediat și material îndreptat împotriva sa, fiind nevoit să se apere cu ceea ce avea la moment în mînă - un ac de cusut. Inculpatul, luînd în considerație supremația părții vătămate față de el a apreciat acțiunile acestuia ca un risc real asupra vieții și sănătății sale, așa că între actul de apărare și cel de atac a fost respectată echivalența, adică proporționalitatea apărării cu gravitatea atacului.

În cauză, nu a fost stabilită disproporționalitate vădită a acțiunilor de apărare față de gravitatea atacului și de împrejurările în care acesta a avut loc, astfel că fapta inculpatului se consideră săvîrșită în limitele legitimei apărări.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că instanțele de fond corect au concluzionat că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.201¹ alin.(3) lit.a) Cod penal, deoarece există o cauză care înlătură caracterul penal al faptei - legitima apărare.

Afirmațiile invocate de recurent ce ține de starea de fapt, precum că incorect au fost apreciate probele administrate în cauză, Colegiul penal le respinge ca fiind inadmisibile, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe care confirmă cu cetitudine nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, toate probele administrate au primit o apreciere la justa lor valoare, iar concluziile privind nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Dezacordul autorului recursului cu aprecierea acestora de către instanța de apel, nu se încadrează în temeiurile de recurs, prevăzute de art.427 Cod de procedură penală.

În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Dubăsari Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 28 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui Grișca Constantin, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 20 aprilie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu